

บันทึก

เรื่อง การประกาศกำหนดมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้มีหนังสือ ที่ อก ๐๗๐๑/๒๐๑๑ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งผลการพิจารณากรณีที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นว่า มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมซึ่งกำหนดขึ้นตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมพ.ศ.๒๕๑๑ จะอ้างอิงถึงเอกสารอื่นรวมทั้งเอกสารภาษาต่างประเทศได้หรือไม่ เพียงใดซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นว่า การกำหนดมาตรฐานควรกำหนดโดยทำเป็นประกาศมีข้อกำหนดรายการโดยละเอียดชัดเจนและแน่นอนเพียงพอ เพื่อให้ผู้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเข้าใจและปฏิบัติตามได้โดยถูกต้อง แต่สำหรับเรื่องวิธีตรวจสอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมใดจะเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดขึ้นหรือไม่อาจอ้างอิงเอกสารอื่นได้ แต่เอกสารที่จะอ้างอิงต้องเป็นเอกสารที่เชื่อถือได้ และเป็นที่รู้จักยอมรับนับถือโดยทั่วไปของนักวิชาการ กับสามารถค้นหาคู่ได้สะดวกในประเทศไทย นั้น

เนื่องจากในปัจจุบันการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานของต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการค้าระหว่างประเทศ บางครั้งจะรับมาตรฐานมาใช้ทั้งฉบับ โดยไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม ยกตัวอย่างเช่น มาตรฐาน ISO๙๐๐๐ สำนักงานฯ นำมาประกาศเป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม โดยนำมาแปลเป็นภาษาไทยทั้งฉบับ ซึ่งการแปลนั้นอาจจะมีปัญหาความไม่เข้าใจหรือความลึกซึ้งของภาษาที่อาจทำให้ความหมายเปลี่ยนไปได้ หรือในบางผลิตภัณฑ์อาจจะมีการกำหนดสาระบางประการเช่นเดียวกับมาตรฐานของต่างประเทศหรือมาตรฐาน ระหว่างประเทศที่จะต้องนำมาแปลแล้วกำหนดไว้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม วิธีนี้อาจจะเกิดปัญหาเช่นเดียวกับการแปลทั้งฉบับ

นอกจากนี้องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization - ISO) และคณะกรรมการมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานอิเล็กทรอนิกส์ (The International Electrotechnical Commission - IEC) ได้ร่วมกันจัดทำ ISO/IEC GUIDE ๓ เพื่อเป็นแนวทางแก่ประเทศสมาชิกในการรับมาตรฐานระหว่างประเทศหรือมาตรฐานต่างประเทศมาเป็นมาตรฐานแห่งชาติไว้ ซึ่งสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ในฐานะหน่วยงานมาตรฐานของประเทศและเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานและประเทศไทยได้ร่วมเป็นภาคีของความตกลงทั่วไปว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าภายใต้เกตต์ (GATT Agreement Technical Barrier to trade GATT/TBT) มาตรฐานแห่งชาติจะต้องปฏิบัติตาม Code of Good Practice for the

Preparation, Adoption and Application of Standard จึงต้องมีการพิจารณาการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามข้อกำหนดสากล ซึ่งการกำหนดมาตรฐานโดยการรับมาตรฐานต่างประเทศมาประกาศใช้เป็นมาตรฐานไทย โดยไม่แปลเป็นภาษาไทย เป็นรูปแบบการรับมาตรฐานวิธีหนึ่งที่ ISO/IEC GUIDE ๓ ได้กำหนดไว้ และรูปแบบนี้เป็นระบบสากลอันจะทำให้เกิดความคล่องตัว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการกำหนดมาตรฐานดังกล่าว

ดังนั้น หากสามารถดำเนินการตามวิธีดังกล่าวได้โดยไม่ขัดกับกฎหมายสำหรับมาตรฐานที่จะดำเนินการรับทั้งฉบับเป็นภาษาอังกฤษ หรืออ้างอิงถึง จะดำเนินการเฉพาะกลุ่มมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับระบบที่สากลยอมรับมาตรฐานมูลฐาน มาตรฐานวิธีทดสอบและมาตรฐานความปลอดภัย และนำมาประกาศกำหนดมาตรฐานตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมฯ

สำนักงานฯ จึงขอหารือว่า การประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมโดยใช้วิธีรับมาตรฐานทั้งฉบับโดยไม่มีการแปล และวิธีการอ้างอิงมาตรฐานต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศในกลุ่มมาตรฐานที่เสนอข้างต้นนี้ จะสามารถดำเนินการได้อย่างไรหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม(สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) แล้ว ได้ความว่า มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศหรือมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมต่างประเทศซึ่งสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมประสงค์จะรับมาเป็นมาตรฐานของประเทศทั้งฉบับโดยไม่มีการแปลนี้ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมุ่งหมายถึงมาตรฐานมูลฐานหรือมาตรฐานเสริมของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่นมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับวิธีทดสอบ มาตรฐานความปลอดภัย หรือวิธีชั่ง ตวง วัด เป็นต้น ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวนี้ประเทศสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานสามารถที่จะรับเอาไปใช้ได้ทั้งฉบับ ดังเช่นที่องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานและคณะกรรมการระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานอิเล็กทรอนิกส์ได้ร่วมกันจัดทำคำแนะนำแนวทางการรับมาตรฐานใน ISO/IEC GUIDE ๓ ที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเสนอมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยนี้ สำหรับการประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรา ๑๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ นั้น แม้ว่าประกาศมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่กำหนดขึ้นตามตรา ๑๕ จะเป็นมาตรฐานทั่วไป แต่การที่ผู้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะขอใช้เครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ก็จะต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและได้รับ

^๑มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรม รัฐมนตรีอาจกำหนด แก๊ซ และ ยกเลิกมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมใด ๆ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการได้

การกำหนด แก๊ซ และยกเลิกมาตรฐานตามวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ใบอนุญาตจากคณะกรรมการตามมาตรา ๑๖^๒ ซึ่งผู้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะต้องทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้เป็นไปตามมาตรฐาน มิฉะนั้นเป็นการฝ่าฝืนตามมาตรา ๓๕^๓ หรือมาตรา ๓๖^๔ แล้วแต่กรณี และอาจถูกยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นได้ตามมาตรา ๔๔ (๓) (ก) หรือ (ค)^๕ และคณะกรรมการอาจสั่งให้แก้ไขหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐาน หรือสั่งให้ทำลายเครื่องหมายมาตรฐาน หรือทำให้เครื่องหมายมาตรฐานหลุดพ้นจากผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นตามมาตรา ๔๖ (๑)^๖ และผู้ฝ่าฝืนอาจถูกลงโทษตามมาตรา ๕๔^๗ และมาตรา ๕๖^๘ ด้วยก็ได้ ฉะนั้น เมื่อการไม่กระทำตามมาตรฐานอาจทำให้มีการถูก

^๒มาตรา ๑๖ ผู้ใดทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีประกาศกำหนดมาตรฐานแล้วจะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นได้ ต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ

การขออนุญาต การตรวจสอบ และการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๓มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ แสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

^๔มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณา จำหน่าย หรือมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมโดยรู้ยั่วว่าไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๐ ทวิ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๑ ทวิ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสองหรือโดยรู้ยั่วว่าเป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ใช้ หรือแสดงเครื่องหมายมาตรฐานอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๕

^๕มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

๑.ล๑

๑.ล๑

(๓) ยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า

(ก) ไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๐ ทวิ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๑ ทวิ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

๑.ล๑

๑.ล๑

(ค) เป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ใช้หรือแสดงเครื่องหมายมาตรฐานอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๕

^๖มาตรา ๔๖ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๔ (๓) นั้น ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ หรือเป็นกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ คณะกรรมการอาจสั่งให้แก้ไข หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐาน หรือสั่งให้ทำลายเครื่องหมายมาตรฐาน หรือทำให้เครื่องหมายมาตรฐานหลุดพ้นจากผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นด้วยก็ได้ หากไม่สามารถทำลายเครื่องหมายมาตรฐานหรือทำให้เครื่องหมายมาตรฐานหลุดพ้นจากผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ก็อาจสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้ล้นสภาพ

๑.ล๑

๑.ล๑

^๗มาตรา ๕๔ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลงโทษทางอาญาได้ ในการประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรา ๑๕ จึงต้องมีข้อกำหนดรายการโดยละเอียดชัดเจนเป็นภาษาไทยพอที่จะให้ผู้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเข้าใจและปฏิบัติตามได้โดยถูกต้องส่วนความจำเป็นของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จะรับเอามาตรฐานระหว่างประเทศหรือมาตรฐานต่างประเทศมาใช้ทั้งฉบับนั้น เห็นว่า สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอาจจัดทำประกาศมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมโดยระบุสาระสำคัญของมาตรฐานที่ประสงค์จะประกาศนั้นไว้ในประกาศเสียชั้นหนึ่งก่อนส่วนรายละเอียดปลีกย่อยของมาตรฐาน ก็อาจอ้างอิงไปยังมาตรฐานระหว่างประเทศหรือมาตรฐานต่างประเทศได้แต่ต้องนำมาประกาศให้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบโดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะไม่แปลรายละเอียดดังกล่าวเป็นภาษาไทยก็ได้

อนึ่ง ในการกำหนดสาระสำคัญของมาตรฐานนั้น หากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกรงว่าถ้อยคำที่แปลมาจะเกิดปัญหาว่ามีความหมายตรงกับมาตรฐานต้นฉบับหรือไม่ ก็อาจใช้ภาษาต่างประเทศกำกับไว้ด้วยก็ได้

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๓๘

(๒) ในกรณีที่เป็นผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

“มาตรา ๕๖ ผู้ใดขัดขวางพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ